

OLIV TA'LIM TIZIMIDA MODULLI O'QITISH TEXNOLOGIYASINI TASHKIL ETISHNING SHAKL VA TURLARI

Turayeva Xabiba Qaxromonovna

Osiyo Xalqaro universiteti Pedagogika va psixologiya
yo'nalishi 2- bosqich magistranti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11100156>

Annotatsiya. "Oliy ta'lim tizimida modulli o'qitish texnologiyasini tashkil etishning shakl va turlari" mavzuli tezisdagi oliy ta'lim tizimida modulli o'qitish texnologiyasini tashkil etishning shakl va turlari haqida chuqur ma'lumot berilgan. Qolaversa, modulli o'qitish texnologiyasi o'quvchilarning individual ehtiyojlari va afzalliklariga moslashtirilgan o'rganish tajribasini o'tkazish imkonini beruvchi moslashuvchan pedagogik yondashuvni ifodalaydi.

Kalit so'zlar: Ta'lim, pedagogik ta'lim, modul, modulli o'qitish, samarasi, afzalliklar, masofaviy ta'lim, sinxron ta'lim, ta'limni boshqarish tizimi, texnologiya integratsiyasi, hamkorlik.

FORM AND TYPES OF ORGANIZING MODULAR EDUCATIONAL TECHNOLOGY IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM

Abstract. The thesis entitled "Forms and types of organization of modular teaching technology in the higher education system" provides in-depth information about the forms and types of organization of modular teaching technology in the higher education system. In addition, modular learning technology represents a flexible pedagogical approach that allows for a learning experience tailored to the individual needs and preferences of students.

Keywords: Education, pedagogic education, module, modular education, effect, advantages, distance education, synchronous education, educational management system, technology integration, cooperation.

ФОРМЫ И ВИДЫ ОРГАНИЗАЦИИ МОДУЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ТЕХНОЛОГИИ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация. В диссертации на тему «Формы и типы организации модульной технологии обучения в системе высшего образования» даны подробные сведения о формах и типах организации модульной технологии обучения в системе высшего образования. Кроме того, модульная технология обучения представляет собой гибкий педагогический подход, который позволяет получить опыт обучения, адаптированный к индивидуальным потребностям и предпочтениям учащихся.

Ключевые слова: Образование, педагогическое образование, модуль, модульное образование, эффект, преимущества, дистанционное образование, синхронное обучение, система управления образованием, интеграция технологий, сотрудничество.

Zamonaviy universitetning maqsadi va vazifasi har bir talabanning ta'limga bo'lgan ehtiyojini, uning moyilligi, qiziqishi va imkoniyatlaridan boshlab qondirishdir. Buning uchun talaba va o'qituvchining ta'lim jarayoniga munosabatini jiddiy o'zgartirish zarur¹. Yangi paradigma shundan iboratki, talaba mustaqil ravishda bilim oladi, o'qituvchi esa o'rganish ustidan motivatsion nazoratni amalga oshiradi, ya'ni motivatsiya, tashkil etish, maslahat va nazorat kabi

¹ M. M. Zhanpeisova, Technology of modular training. Almaty, 1999.

vositalardan foydalanadi. Ushbu muammoni hal qilish uchun pedagogik texnologiyalar talab qilinadi, ular o'quvchilarning mustaqilligini, jamoada ishlashini va o'quv va kognitiv faoliyatni mustaqil boshqarish qobiliyatini ta'minlaydi. Ushbu turdagi texnologiya modulli o'qitishdir.

Modulli ta'limning boshqa ta'lim tizimlaridan farqlari:

- Mashg'ulot mazmuni to'liq mustaqil ravishda taqdim etiladi: har bir talaba o'zini yanada mustaqil, maqsadli ko'rsatish, kerakli o'quv materialini topish uchun o'qituvchidan maslahat oladi.

- O'qituvchilar va talabalar o'rtasidagi muloqot shakllarini o'zgartiriladi.

Demak, har bir talaba o'z bilim darajasini aniqlay oladi, bilim va ko'nikmalaridagi bo'shliqlarni ko'radi, kerak bo'lganda ularni to'g'rilaydi. Modulli ta'lim o'qituvchiga o'quvchilar bilan ishlashni individuallashtirish, ularning har biri bilan maslahatlashib, alohida yordam berish imkonini beradi. Modulli o'qitish modulli dasturlarga asoslangan yagona modulli tizimni talab qiladi. Modulli tizim - modullardan tashkil topgan o'quv dasturi. Modullarning bo'limlari ierarxik yoki ma'lum bir qonuniyat asosida tartiblangan. Har bir modul bitta kompetensiyaga yo'naltirilgan bilim va ko'nikmalarni beradi.

Nima uchun modulli tizim?

- Bu iqtisodiy jihatdan foydali.
- Ijtimoiy nuqtai nazar bilan keng auditoriyani qamrab oladi.
- individual talablarga javob beradi.
- Mintaqaviy farqlarga munosabat bildiradi.
- Mahalliy qo'mita va boshqa barcha tashkilotlarga murojaat qilish mumkin.

O'quv tizimi sifatida modulli tizimning asosiy xususiyatlari quyidagilardan iborat:

- Talabalarni tarbiyalash va rivojlantirish vaqti aniq belgilangan.
- o'rganish bilan bog'liq harakatlar ta'limning uzluksizligiga ta'sir qiladi.
- Qoidalar, standartlar, baholash, yo'riqnoma, hujjatlashtirish har bir modul tarkibida va butun tizimda shakllanadi.

Modul individual ta'limga asoslangan, boshlanishi va oxiri, o'zida yaxlitlikni shakllantiradigan, tizimli asosda tartibga solinadigan ta'lim faoliyatidan iborat. Maqsad talabalarning aniq maqsadga erishganligini ta'minlashdan iborat bo'lgan har bir modul belgilangan o'zaro bog'liq qismlardan iborat. Modul talabaga o'z tezligida oldinga siljish va muvaffaqiyati haqida darhol xabar olish imkonini beradi. An'anaviy yondashuvda mazmun mavzular, mavzular, paragraflar va darslar bo'yicha guruhlangan bo'lsa, modulli yondashuvda mazmun modulda tartibga solinadi.

Oliy ta'lim tizimida modulli o'qitish texnologiyasi quyidagi shakl va turlarda tashkil etilishi mumkin:

O'quv modullari: Bu modulli o'qitish tizimining asosiy elementlari bo'lib, ular o'quv materialining ixcham bloklari hisoblanadi. Ular ma'ruzalar, seminarlar, laboratoriya mashg'ulotlari, talabalarning mustaqil ishlari va boshqalarni o'z ichiga olishi mumkin. O'quv modullari intizom yoki tematik blok bo'yicha tashkil etilishi mumkin.

Modulli o'quv dasturlari: Bular turli xil o'quv modullaridan iborat yaxlit ta'lim dasturlari.

Talabalar o'zlarining qiziqishlari, ehtiyojlari va martaba maqsadlariga qarab modullarni tanlashlari mumkin. Modulli o'quv dasturlari ko'pincha o'quv jarayonini yanada moslashuvchan va shaxsiylashtirishni taklif qiladi.

Talabalarning mustaqil ishi: Modulli o'qitish texnologiyasi o'quvchilarning mustaqil ishlariga qaratilgan. Ular o'quv dasturidan qat'i nazar o'rganish uchun modullarni tanlashlari mumkin, bu ularga o'z qiziqishlarini rivojlantirish va muayyan sohalar bo'yicha bilimlarini chuqurlashtirish imkonini beradi.

Loyihaga asoslangan ta'lim: Modulli ta'lim texnologiyasi ko'pincha talabalar muayyan o'quv modullari doirasida bajaradigan loyihaga asoslangan topshiriqlarni o'z ichiga oladi. Bu ularga o'rganganlarini amalda qo'llash, jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish va real hayotdagi muammolarni hal qilish imkonini beradi.

Individual ta'lim: Modulli ta'lim tizimi o'quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirilishi mumkin. Ular o'zlarining bilim darajasi, o'rganish tezligi va ta'lim jarayonidagi afzalliklariga qarab modul tanlashlari mumkin.

Masofaviy ta'lim va onlayn modullar: Texnologiyaning rivojlanishi bilan modulli o'qitish texnologiyasi masofaviy ta'lim va onlayn kurslarda keng qo'llanila boshlandi. Talabalar interaktiv onlayn resurslar va aloqa platformalaridan foydalangan holda kurs modullarini masofadan turib o'rganishlari mumkin.

Xulosa qilib aytganda, Oliy ta'lim tizimida modulli o'qitish texnologiyasini tashkil etishning ushbu shakllari va turlari talabalarga ularning ehtiyojlari, qiziqishlari va maqsadlariga yanada moslashuvchan tarzda javob beradigan ta'lim olish imkonini beradi.

REFERENCES

1. Khaitova, I. I., & Olimov, S. S. (2020). The Main Problems Of Studying Electronic Information And Educational Environment Of The High School: Experience Of Analysis Of Scientific Literature. *The American Journal of Social Science and Education Innovations*, 2(12), 127-131.
2. Avliyoqulov N.X. O'qitishning Modul tizimi va pedagogik texnologiyasi amaliy asoslari, – Buxoro, 2001, – 7 b.
3. Rashidov X., Xabib X. va boshqalar. Kasbiy pedagogika. O'quv-uslubiy qo'llanma. – T., 2007, – 23 b.
4. Raximov B.X., Mavlyanov A., Choriyev V. va boshqalar. Pedagogik texnologiyalar sxemalarda. O'quv qo'llanma. – T.: Fan va texnologiyalar. 2009, – 83 b.
5. Sayidaxmedov N. Yangi pedagogik texnologiya mohiyati va zamonaviy loyihasi. – T.: Ta'lim markazi, 1999, – 43 b.
6. Sayidaxmedov N. Yangi pedagogik texnologiyalar (nazariya va amaliyot). –T.: Moliya. 2003, – 76 b.
7. Tolipov O'., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyaning tatbiqiy asoslari. O'quv qo'llanma. – T.: Fan. O'zPFITI, 2006, – 81 b.